

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	NS013 Безпека виробничих процесів / Safety of Production Processes
Рівень фахової передвищої освіти	Фахова передвища освіта
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Семестр	2 семестр
Курс	2 курс (9 кл), 1 курс (11 кл)
Анотація курсу	<p>Мета вивчення дисципліни - забезпечити майбутніх фахівців знаннями та практичними навичками створення та контролю безпечної роботи виробничих процесів.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Безпека виробничих процесів» є навчити студентів: ідентифікувати шкідливі та небезпечні виробничі фактори технологічного процесу; прогнозувати наслідки впливу небезпечних та шкідливих умов праці на здоров'я та працездатність фахівців; кваліфіковано використовувати у своїй професійній діяльності профілактичні заходи та засоби, які спрямовані на нормалізацію умов праці, усунення причин травматизму й професійних захворювань; використовувати нормативно-правову базу для захисту прав особистості на забезпечення нешкідливих та безпечних умов праці.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є фактори безпеки виробничих процесів, організаційні та технічні заходи безпеки, методи контролю за станом безпеки виробничих процесів</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=181
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Фастовська Ольга Тихонівна СДН MOODLE повідомлення в чаті E-mail: fastov456@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	

Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop2_p.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності(СК)	СК 5.Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності.
Перелік програмних результатів навчання	<p>РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій та торговельній діяльності із професійною метою.</p> <p>РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати їх на практиці.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 90</p> <p>Кількість кредитів –3</p> <p>Кількість лекційних годин – 14</p> <p>Кількість практичних занять – 16</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>1.Теоретичні методи: лекції з мультимедійним супроводом; робота з нормативно-правовими документами.</p> <p>2. Практичні методи: розв'язування тестових і</p>

	<p>ситуаційних завдань; виконання практичних робіт (оцінка ризиків, розробка політики безпеки).</p> <p>3. Інтерактивні методи: тренінги, ділові ігри (розслідування нещасного випадку; реагування на фішингову атаку).</p> <p>4. Самостійна робота: опрацювання літератури, стандартів, законодавства; виконання індивідуальних завдань; підготовка до тематичних дискусій, тестів, підсумкового контролю.</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Нормативно-правова база безпеки виробничих процесів	Законодавча та нормативна база безпеки виробництва.
Тема 2. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	Органи державного управління охороною праці Державний нагляд та контроль за станом охорони праці. Міжнародне співробітництво України в галузі охорони праці.
Тема 3. Організація охорони праці на підприємстві	Система управління охороною праці на виробництві. Навчання та перевірка знань з охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці. Організація роботи з охорони праці.
Тема 4. Засоби колективного та індивідуального захисту.	Класифікація засобів колективного та індивідуального захисту. Вимоги до вибору, експлуатації та зберегання засобів індивідуального захисту.
Тема 5. Виробничий травматизм. Аварії, надзвичайні ситуації. Розслідування причин.	Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання. Основні причини їх виникнення. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.
Тема 6. Класифікація небезпечних і шкідливих факторів виробництва	Шкідливі речовини. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств до виробничих приміщень.
Тема 7. Основи виробничої безпеки. Безпечні умови праці на робочих місцях, обладнаних комп'ютерною технікою. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	Загальні вимоги безпеки. Електробезпека. Безпека користувачів комп'ютерів. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом. Причини виникнення пожеж на виробництві та заходи безпеки. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Організаційні заходи щодо пожежної безпеки.
Політика дисципліни	

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ.
Підсумковий контроль	Залік у кінці семестру за результатами поточної успішності

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі підсумкового модульного контролю

Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**).

Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: $O=S \times 1$

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Модульні контрольні роботи (4 к.р. по 10 балів)	40
Тестування (6 тем)	30
Задача (Проблемна ситуація)	10
Захист практичного завдання до самостійної роботи (реферат)	10
Індивідуальна практична робота	10
ВСЬОГО	100

Критерії оцінювання модульних робіт:

10 б. – виконано всі завдання без помилок, відповіді повні й обґрунтовані.

9 б. – виконано майже всі завдання, допущено 1–2 несуттєві помилки.

8 б. – виконано більшість завдань, є окремі неточності чи пропуски.

7 б. – виконано понад половину завдань, але з помітними неточностями.

6 б. – виконано близько половини завдань, частина з них має помилки.

5 б. – виконано менше половини завдань, проте продемонстровано розуміння основного

матеріалу.

4 б. – виконано окремі завдання правильно, більшість з помилками.

3 б. – робота містить значні помилки, лише поодинокі правильні елементи.

2 б. – виконано мінімальний обсяг, знання поверхові.

1 б. – спроба виконати завдання є, але відповіді неправильні.

0 б. – робота не виконана або не подана.

Критерії оцінювання тестування:

Студент правильно відповів на 9-10 питань	5 б
Студент правильно відповів на 7-8 питань	4 б
Студент правильно відповів на 4-6 питань	3 б
Студент правильно відповів на 2-3 питань	1 б
Студент правильно відповів на 1 питання або не дав жодної правильної відповіді	0 б

Критерії оцінювання результатів практичної роботи

Відповідність вирішення всіх завдань вимогам виконання практичної роботи	2
Ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу	2
Аналітичні міркування, зв'язок з практикою	2
Уміння здійснювати узагальнення навчального матеріалу, робити висновки	2
Культура оформлення практичної роботи відповідно до встановлених вимог	2
<i>Максимальна кількість балів</i>	10 б

Критерії оцінювання реферату

Системність і логічність викладу навчального матеріалу	2
Науковість викладу навчального матеріалу	2
Повнота та глибина висвітлення навчального матеріалу	2
Наочність подання навчального матеріалу	1
Наявність статистичних даних	1
Обсяг та різноманітність використаних джерел	1
Культура оформлення матеріалу	1
<i>Максимальна кількість балів</i>	10 б

Критерії оцінювання задачі або проблемної ситуації

Правильна послідовність вирішення задачі чи проблемної ситуації	1
Системність та логічність викладу матеріалу	2
Аналітичні міркування, порівняння, зв'язок з практикою	2
Науковість викладу матеріалу	2
Творчий підхід до вирішення проблеми	2
Культура оформлення матеріалу	1
<i>Максимальна кількість балів</i>	10 б

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах

FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козяр М.М., Бердій Я.І., Станіславчук В.В. Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільного захисту населення. – Київ: Кондор-Видавництво, 2025. – 458 с.
2. Муляр О.Д., Залевський Р.А., Мазуркевич І.А., Войцицький А.П. Безпека життєдіяльності. Житомир. Вид. ПП “Рута”, 2023. – 236 с.
3. Богданов С. В. Ергономіка та безпечні умови праці при роботі за ПК: навч. посіб. – Полтава: ПНТУ, 2023. – 112 с.
4. Андреев М.І., Гуменюк В,Д., Безпека життєдіяльності та охорони праці.- Київ: Кондор, 2022. – 380 с.
5. Божок Н. П. Охорона праці в галузі інформаційних технологій: навч. посіб. – Харків: ХНУРЕ, 2022. – 156 с.
6. Гоголев В.М. Безпека виробничих процесів. – Харків: ХНАДУ, 2021. – 240 с.
7. Сокурєнко В.В., Бандурка О.М., Бортник С.М. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник / Харків: ХНУВС, 2021. – 308 с.
8. Козак І.В., Кондратюк С.М. Охорона праці та безпека виробничих процесів. – Львів: Новий світ-2020. – 312 с.

ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. **Про промислову безпеку небезпечних виробничих об’єктів:** Закон України від 7 березня 2008 р. № 2245-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-17>.
2. **Про охорону праці:** Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.
3. **Конституція України:** Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. **Про пожежну безпеку:** Закон України від 17 грудня 1993 р. № 3745-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3745-12>.
5. **Про колективні договори і угоди:** Закон України від 1 липня 1993 р. № 3356-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
6. **Кодекс законів про працю України:** Закон України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (поточна редакція від 3 грудня 2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
7. **Типове положення про службу з охорони праці:** Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 р. № 255 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1526-04>.
8. **Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві:** Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF>.
9. **Типове положення про навчання з питань охорони праці:** Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 р. № 15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0236-05>.
10. **Типове положення про комісію з охорони праці:** Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 р. № 225 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1527-04>.

11. **Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності:** Закон України із змінами від 28 грудня 2014 р. № 77-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

12. **Порядок видачі дозволу Держнаглядохоронпраці та його територіальними органами:** Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 1631 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1631-2003-%D0%BF>.